

Universiteit
Leiden
The Netherlands

"Dat klinkt toch op zijn allerminst gek"

Hoenderbos, H.

Citation

Hoenderbos, H. (2003). "Dat klinkt toch op zijn allerminst gek". *Bestuurskundige Berichten*, 18(5), 7.
Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/3211149>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Creative Commons CC BY-NC-ND 4.0 license](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/3211149>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

de luie student die geprikkeld en gestimuleerd moet worden om te presteren, conform de bij bestuurskundestudenten welbekende Theory X van McGregor⁵. De anonieme brieven schrijver signaleert echter het bestaan van een instelling à la Theory X en hoopt dat men zich zal gaan ontwikkelen tot een 'homo academicus' overeenkomstig Theory Y. Laten we eens gaan kijken hoe een synthese van deze opvattingen kan worden gebruikt om tot een oplossing te komen.

Zelf sta ik een academische cultuur voor waarin ruimte wordt geboden aan de student om zich te ontplooien en waarin dit ook wordt gestimuleerd. Hier zitten in navolging van de twee gepresenteerde visies echter wel wat haken en ogen aan. Allereerst is het hoogst twijfelachtig of iedereen deze ruimte juist zal interpreteren, laat staan benutten. Een prestatiecultuur zet mijns inziens echter de verkeerde toon. Te veel tijdsdruk zorgt ervoor dat men niet alle literatuur kan lezen. Minder tijdsdruk zou de studenten in de gelegenheid kunnen stellen om zich verder te verdiepen in de stof, door juist extra literatuur te lezen. Aan de andere kant moet er wel sprake zijn van een degelijke discipline onder de studenten, de klaagcultuur mag zeker niet prevaleren!

Een focus op talent zal daarnaast leiden tot een verlies van kwaliteitspotentieel. Een kenniseconomie kan je proberen te bereiken door een zo select mogelijke groep zo hoog mogelijk op te leiden (via een universitaire prestatiecultuur), of

door een zo groot mogelijk groep de kans te bieden zich te ontplooien. Met dit laatste bereik je een brede basis van hoogopgeleiden voor het stimuleren en op peil houden van de kenniseconomie. Je moet talent natuurlijk altijd de kans geven zich extra te ontplooien, maar daarbij moet je niet de -vergeef me de uitdrukking, we hebben het nog altijd over hoog opgeleiden- iets minder bededen uit het oog verliezen.

Het verplicht stellen van een vak waarin wetenschapsbenadering en de werkelijke inrichting van de betreffende studie aan het begin van de studietijd wordt gedoceerd, is wellicht een beter alternatief. Dat zou de nieuwe studenten een beeld moeten geven van wat wetenschappelijk denken inhoudt en hoe dat te bereiken valt tevens een specifieke schets van waar de studie nou over gaat en hoe deze er uit zal gaan zien. Dit biedt een tweeledige oplossing, namelijk de student bewust maken van de academische cultuur, maar ook hoe de studie er de komende jaren uit komt te zien. Dit zal een hoop uitval gedurende het jaar kunnen voorkomen, hetgeen een aanzienlijke besparing van publieke gelden zou kunnen betekenen.

Hiernaast moet je ook ruimte bieden voor zelfontplooiing naast de studie. "Ik ben student en daarnaast studeer ik" zei oud B.I.L.-voorzitter A.J. van Zwieten eens in een interview in dit blad⁶. Daar wil ik me graag bij aansluiten, het doen van commissiewerk en andere minder studierelevante zaken kunnen bijzonder veel bijdragen aan je

levenservaring. Zowel een volledige focus op universitaire zelfontplooiing als zestig uur studeren per week stimuleren dit niet bepaald.

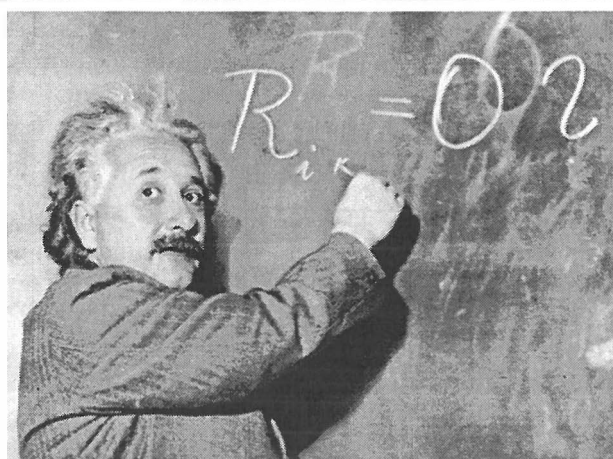
Het volgen van onderwijs aan een universiteit is hiernaast volgens mij een opstap tot het bereiken van een "hogere ik". De mogelijkheden en grenzen van je denkvermogen inzien, zoals Socrates dat al in 399 v Chr. aangaf. Studeren staat niet gelijk aan leren, maar aan het verwerven van inzicht en een wetenschappelijke denkwijze. Het beperkt houden van een prestatiecultuur lijkt mij nastrevenswaardig om de academische mentaliteit op peil te krijgen en te houden. Alhoewel het natuurlijk dubieus blijft in hoeverre de studenten hier voldoende invulling aan weten te geven. Een verplicht vak als wetenschapsbenadering zou hier wellicht uitkomst kunnen bieden.

Nadenken doe je eigenlijk altijd, daar hoeft je geen zestig uur per week studeren voor te verplichten, zolang je het nadenken maar constant stimuleert. Van nadenken worden we immers gelukkig, aldus prof. Rutgers in zijn oratie⁷. Kunnen we dan niet gezamenlijk gelukkig worden in Nederland?

Koen Bartels

Bronnen

- ¹ Van Delft, NRC Handelsblad, 9 september 2003
- ² Bestuurskundige Berichten, september 2003: 4
- ³ Fogteloo, 2003: 27
- ⁴ Van Delft, NRC Handelsblad, 9 september 2003
- ⁵ Bestuurskundige Berichten, september 2003: 4
- ⁶ Rainey, 2003: 252
- ⁷ Bestuurskundige Berichten, juni 2003: 25
- ⁸ Rutgers, M.R., *De Verlicht Bestuurskundige. Over de raakvlakken van filosofie en bestuurskunde*, Oratie 26 September 2003, Academiegebouw Leiden

Einstein studeerde ook veel, echter hij wist wel veel

"Dat klinkt toch op zijn allerminst gek"

Soms schaam ik me ervoor dat ik Nederlander ben. Ik noem maar: 1-0 tegen Schotland, überhaupt nog een play-off spelen als nationaal elftal. Maar Nederland heeft, zo vertelde Adam Curry mij vanmorgen op radio Veronica, een "vergaderkundig instituut". Mensen die dus vergaderen over vergaderen. Da's nou pas een visitekaartje voor Jan-Peter in het buitenland. Bush, Chirac en Blair hebben het nakijken, immers die vergaderen maar wat raak zonder enige structuur natuurlijk. Wat te denken van die vergadering over satire met de mooie rooie neus van Mat Herben in de Tweede Kamer, de invloed van het vergaderkundig instituut kwam daarbij volledig tot zijn recht.

Nee, internationaal telt Nederland volledig mee. Het poldermodel wordt de lucht in geprezen, om vervolgens weer als "dutch disease" te worden geprullebakkeerd (ha nog zo'n mooi Nederlands woord!). Met prominenten als Ruud Lubbers, de man die Palestijnen niet eens op z'n Engels kan uitspreken (Pellistains!), en onze Jaap de Hoop "Sheaffer" staat Nederland internationaal goed op de kaart.

Laten we het echter hebben over de koning van het stel, die zich de laatste tijd het meest internationaal uitsprak van alle Nederlanders: onzer allen Gerrit. In zijn eentje trekt Gerrit als ware profeet door de Europese Unie, verlicht met de idee van bezuiniging. Het kan Gerrit niet bommen wat er precies voor nodig is binnen de Unie, het stabiliteitspact mag volgens hem (en dus Nederland) niet worden geschonden.

Nu valt daar natuurlijk een en het ander over te schrijven. Bij deze neem ik dan ook graag van de gelegenheid gebruik om dat te doen. Het is natuurlijk frappant dat nu juist hét land dat grote voorstander was van het stabiliteitspact, Duitsland, nu ineens zich helemaal niet druk maakt. Ten tijde van de vorming van de EMU

wilde de Duitse bevolking een sterke munt die als het even kon net zo sterk als de Mark zou zijn. Tweede punt is natuurlijk heel simpel: een regel is een regel en is niet voor niets geformuleerd. Slechts bij hoge

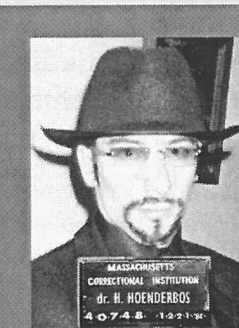
uitzondering mag de drie procent worden overschreden. En da's natuurlijk weer redelijk vaag: wat is nou een HOGE uitzondering?! Daarover zijn de meningen binnen de Unie natuurlijk verdeeld.

Nu staat Nederland voor een lastig pakket, en zou ze gebaat zijn bij een sterke BeNeLux. Zo'n 30 miljoen mensen met de koppen dezelfde kant, dat op bekt binnen Europa natuurlijk wel lekker. Helaas: België en Luxemburg laten Nederland alleen. En daar sta je dan, een betoog te houden voor keiharde toepassing van regels, terwijl je een land vertegenwoordigt waar je je dope nog net niet bij je McChicken kunt kopen. Zo sta je als opa in de Tweede Kamer, zo sta je als minister van Financiën Nederland te vertegenwoordigen. Het leven van

Gerrit gaat ook niet over rozen.

Dat klinkt toch op zijn allerminst "gek". Nederland heeft het meest liberale drugsbeleid ter wereld, niet dat ik daar tegen ben of zo, en wil nu ineens dat de regels strak gehanteerd worden. Tja, dan moet je niet opkijken dat je commentaar krijgt en je jezelf in een "einzelfängerspositie" werkt. Enige consequentie is toch wel gewenst.

Hennie Hoenderbos

"En daar sta je dan, een betoog te houden voor keiharde toepassing van regels...."